

> Retouradres Postbus 40225, 8004 DE Zwolle

Rijksvastgoedbedrijf

Postbus 16169
2500 BD DEN HAAG

Datum 17 december 2020
Betreft Beslissing op aanvraag

Geachte .....,

Op 11 september 2020 heeft u een ontheffing aangevraagd. Ik heb uw aanvraag met de aanvulling van 6 november 2020 en 26 november 2020 beoordeeld. In deze brief licht ik dit nader toe en leest u wat mijn beslissing is.

Inhoud aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'Restauratie vleermuiskelder bij Junkerhal MLT Deelen', gelegen in de gemeente Arnhem. Het project betreft het restaureren van de kelder onder de bijgebouwen van hangar Junkerhal I-A. De werkzaamheden bestaan uit het afsluiten van stroomleidingskanalen en asbestsanering, het aanbrengen van een dubbele vloer of een zwevend plafond, restauratie van de overige vervallen delen en optimalisatie van de kelder als verblijfplaats voor vleermuizen. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 en lid 4 van de Wet natuurbescherming voor wat betreft exemplaren van de gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*).

Besluit

Ik verleen u voor de periode van 1 mei 2021 tot en met 31 augustus 2022 ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 en lid 4 voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren en voor zover dit betreft voortplantings- of rustplaatsen beschadigen of vernielen van de gewone grootoorvleermuis.

De overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan dit besluit worden in bijlage 1 toegelicht.

Rijksdienst voor
Ondernemend
Nederland

Postbus 40225,
8004 DE Zwolle
mijn.rvo.nl

T 088 042 42 42
wnb@rvo.nl

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190024361659

Kenmerk
WNB/2020/023.toek

Bijlagen
5

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

- a. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort(en) en beschreven verboden handelingen verleend.
- a. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- b. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die vallen onder de bevoegdheid van onze minister conform artikel 1.3 van de wet.
- c. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de **realisatie van het project 'Restauratie vleermuiskelder bij Junkerhal MLT Deelen'**, gelegen in de gemeente Arnhem aan de West Vrijlandweg 2D-1A, één en ander zoals is weergegeven in figuur 1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Projectplan Restauratie vleermuiskelder onder bijgebouwen Junkerhal I-A op vliegbasis Deelen t.b.v. ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming.' van 6 juli 2020 (bijlage 2 bij dit besluit).
- d. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift b noodzakelijk zijn.
- e. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- f. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- g. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar het bevoegd gezag te zenden.

Specifieke voorschriften

- h. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 6 in het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Projectplan Restauratie vleermuiskelder onder bijgebouwen Junkerhal I-A op vliegbasis Deelen t.b.v. ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming.' van 6 juli 2020 (bijlage 3 bij dit besluit), in hoofdstuk 3 in het bij de aanvraag **gevoegd rapport 'Mitigatieplan Junkerhal MLT Deelen. Optimalisatie van de kelder onder Hanger I-A als vleermuisverblijf' van 6 juli 2020** (bijlage 4 bij dit besluit) en zoals beschreven in de aanvullende brief van 26 november 2020 (bijlage 5 bij dit besluit).

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
17 december 2020

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190024361659

Kenmerk
WNB/2020/023.toek

- i. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de overwinteringsperiode van de gewone grootoorvleermuis. Deze loopt globaal van half oktober tot begin april. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de gewone grootoorvleermuis.
- j. **Het is niet toegestaan exemplaren van de soort weg te vangen. Indien dit noodzakelijk wordt geacht dient contact te worden opgenomen met Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Voor het vangen van vleermuizen door een ter zake deskundige is namelijk een aanvullende ontheffing vereist.**
- k. De werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode 1 mei tot 15 augustus 2021 met uitwijkmogelijkheid in de periode 1 mei tot 15 augustus 2022. Indien het project vertraging oploopt waardoor werkzaamheden doorlopen tot in de winterperiode waardoor de winterfunctie in het geding zou komen, dient een wijziging en verlenging op de aanvraag te worden ingediend voor het aantasten van het winterverblijf voor de betreffende soorten.

Overige voorschriften

- l. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
- m. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte te worden gesteld.
- n. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
17 december 2020

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190024361659

Kenmerk
WNB/2020/023.toek

¹ "Onder een ecologisch deskundige verstaan wij een persoon die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van habitats en soorten en die schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis heeft."

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval onze referentie, het briefkenmerk en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt onze referentie en het briefkenmerk in de rechter kantlijn van deze brief.

Meer informatie

Heeft u nog vragen, kijk dan op onze website mijn.rvo.nl. Of bel ons: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

Met vriendelijke groet,

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze:

Arjan Wierda
Teammanager Vergunningen Natuur Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
17 december 2020

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190024361659

Kenmerk
WNB/2020/023.toek

Bijlage 1: Overwegingen Wet natuurbescherming

Instandhouding van de gewone grootoorvleermuis *Artikel 3.5, lid 2 en lid 4 Wet natuurbescherming*

De gewone grootoorvleermuis is in het plangebied aangetroffen. De te renoveren kelder wordt door tenminste twee gewone grootoorvleermuizen gebruikt als winter- en zomerverblijfplaats. Daarnaast gebruiken de baardvleermuis, franjestaart, watervleermuis en meervleermuis de kelder ook als winterverblijfplaats. De kelder is geen kraamverblijf omdat de klimatologische omstandigheden in de kelder hiervoor ongeschikt zijn.

Als gevolg van de voorgenomen renovatie is de kelder in de zomermaanden tijdelijk niet beschikbaar als verblijfplaats voor de gewone grootoorvleermuis. Eén zomerverblijfplaats wordt hierdoor tijdelijk verstoord. De voorgenomen renovatie vindt plaats buiten de winterperiode. Van verstoring van de winterverblijffunctie is daarom geen sprake. De voorgenomen ingreep is erop gericht de kelder als vleermuisverblijfplaats voor de toekomst te behouden en te optimaliseren. Na de renovatie is de kelder weer beschikbaar als zomer- en winterverblijfplaats voor gewone grootoorvleermuis.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in paragraaf 6.1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Projectplan Restauratie vleermuiskelder onder bijgebouwen Junkerhal I-A op vliegbasis Deelen t.b.v. ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming.' van 6 juli 2020, in hoofdstuk 3 van het bij de aanvraag **gevoegde rapport 'Mitigatieplan Junkerhal MLT Deelen. Optimalisatie van de kelder onder Hanger I-A als vleermuisverblijf' van 6 juli 2020** en in de aanvullende brief van 26 november 2020. De door u voorgestelde maatregelen zijn voldoende.

Om als gevolg van de werkzaamheden, negatieve effecten op vleermuizen uit te sluiten, dient **gewerkt te worden in een 'niet kwetsbare' periode. Vanwege de** ingebruikname van de kelder door verschillende soorten vleermuizen, in verschillende periodes gedurende het jaar, verschillen de kwetsbare perioden. De meest kwetsbare periode voor vleermuizen is tijdens de overwintering. U gaat daarom werken in de periode van 1 mei tot 15 augustus. Door de werkzaamheden gaat er tijdelijk een zomerverblijfplaats verloren. De winterverblijfplaats is op tijd gereed zodat deze weer in gebruik kan worden genomen.

De tijdelijke kasten voor de periode dat het verblijf niet te gebruiken is, worden tijdig en uiterlijk voor 1 april 2021 gerealiseerd. Deze zijn dus voor de aanvang van de zomerperiode opgehangen waardoor er voldoende gewenningstijd geboden wordt (minimaal één maand).

Voor aanvang van de restauratie wordt de kelder regelmatig gecontroleerd op de aanwezigheid van vleermuizen. Dit is nodig omdat de kelder in 2019 door gewone grootoorvleermuis is gebruikt als zomerverblijfplaats.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
17 december 2020

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190024361659

Kenmerk
WNB/2020/023.toek

Om vleermuizen uit de kelder te verdrijven zal vlak voor aanvang van de restauratiewerkzaamheden tijdelijk bouwverlichting worden aangebracht, waarbij de invliegopeningen overdadig beschenen worden. Deze verlichting kan pas worden aangezet als er zekerheid is dat de aanwezige vleermuizen vertrokken zijn en de dieren nog niet zijn teruggekeerd. Geadviseerd wordt wel om de gebruikte verlichting zowel binnen als buiten het verblijf aan te brengen.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
17 december 2020

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190024361659

Kenmerk
WNB/2020/023.toek

Als ondanks de uitgevoerde maatregelen bij de werkzaamheden onverhoopt nog aanwezigheid van de gewone grootoorvleermuis wordt geconstateerd en u deze dieren als uiterste maatregel besluit te vangen dan dient u contact op te nemen met Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Voor het vangen van vleermuizen door een ter zake deskundige is namelijk een aanvullende ontheffing vereist.

Met inachtneming van alle bovengenoemde maatregelen zorgt u vooraf voor voldoende alternatieve zomerverblijfplaatsen dat in kwantiteit en kwaliteit overeenkomt met de huidige functionaliteit van de zomerverblijfplaatsen voor de aanwezige populatie van de gewone grootoorvleermuis. Echter, door het belichten van de invliegopeningen om de soort weg te houden uit het zomerverblijf, worden exemplaren van de gewone grootoorvleermuis opzettelijk verstoord. Daarnaast is het zomerverblijf tijdelijk niet beschikbaar voor de soort. Er is daarom ook sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.5, lid 2 en lid 4 van de Wet natuurbescherming.

De verschillende vleermuissoorten die momenteel gebruik maken van de kelder als verblijfplaats: gewone grootoorvleermuis, baardvleermuis, franjestaart, watervleermuis en meervleermuis zijn op basis van de landelijke Rode Lijst **'thans niet bedreigd'**. De omvang van de populaties van genoemde soorten zijn in Nederland onbekend. Informatie over lokale populaties en trends is ook niet bekend. De overtreding beperkt zich echter tot de functie zomerverblijfplaats voor de gewone grootoorvleermuis.

Het Compendium voor de Leefomgeving laat over de periode 1986-2018 een positieve trend zien in de populatieontwikkeling van acht vleermuissoorten, waaronder baardvleermuis (matige toename over de gehele periode, doch matige afname de laatste tien jaar), franjestaart (sterke toename), meervleermuis (matige toename) en watervleermuis (matige toename).

Van de voorgenomen restauratie van de kelder onder de bijgebouwen van de Junkerhal op MLT Deelen, waarbij de locatie als verblijfplaats voor vleermuizen wordt geoptimaliseerd, is de verblijfplaats tijdelijk ongeschikt. Werkzaamheden aan de kelder zijn erop gericht om na voltooiing een positief effect te hebben op vleermuizen. De gunstige staat van instandhouding van de gewone grootoorvleermuis komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Andere bevredigende oplossing

De kelder, die momenteel al in gebruik is als (winter)verblijfplaats voor vleermuizen, verkeert in een deplorabele staat. Zonder restauratie zal de kelder uiteindelijk haar functie als verblijfplaats voor vleermuizen verliezen. Restauratie van de kelder is noodzakelijk om de locatie voor de toekomst als vleermuisverblijf te behouden en verder als vleermuisverblijf te optimaliseren. Als de kelder gereed is, is deze alleen nog maar toegankelijk voor vleermuizen en onderzoek. Daarmee komt de kelder niet meer ter beschikking voor andere doeleinden en zal ook in het Vastgoedregister van het Rijksvastgoedbedrijf de kelder worden aangemerkt als vleermuis-kelder. Het behoud van de kelder als vleermuisverblijfplaats is noodzakelijk om in latere instantie ook de restauratie van de overige bijgebouwen van het Rijksmonument mogelijk te maken.

Daarnaast worden de voorgenomen renovatiewerkzaamheden van de kelder uitgevoerd buiten de kwetsbare overwinteringsperiode van vleermuizen. De uitvoering van de renovatie van de kelder zal daarom plaats vinden in de periode 1 mei tot 15 augustus. De renovatiewerkzaamheden zijn gepland voor 2021 met uitwijkmogelijkheid van dezelfde periode en onder dezelfde voorwaarden in 2022.

Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning (buiten de kwetsbare periode) wordt schade aan de gewone grootvleermuis zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Belang

U heeft ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, lid 5, sub b van de Wet natuurbescherming: 'de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats'.

De restauratie van de kelder is gericht op behoud en optimalisatie als verblijfplaats voor vleermuizen. Er wordt door middel van de restauratie een geschiktere verblijfplaats voor vleermuizen gecreëerd dan voorheen. Daarbij komt dat de vleermuis-kelder in de nabije toekomst was ingestort en daardoor niet als verblijfplaats behouden kon blijven als er niet gerestaureerd wordt.

Gelet op het voorgaande ben ik van oordeel dat het belang 'de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats' voldoende is om de negatieve effecten op de gewone grootvleermuis, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Gesignaleerde soorten

Ik wil u erop wijzen dat in het bij de aanvraag gevoegde natuurwaardenonderzoek melding wordt gemaakt van de (mogelijke) aanwezigheid van baardvleermuis, franjestaart, watervleermuis en meervleermuis. U heeft er echter voor gekozen om voor deze soorten geen ontheffing aan te vragen. Ik wil u er, wellicht ten overvloede, op wijzen dat wanneer u bij de uitvoering van de werkzaamheden verbodsbepalingen ten aanzien van deze soorten dreigt te overtreden, u de werkzaamheden dient stil te leggen en alsnog ontheffing voor deze soorten dient aan te vragen

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
17 december 2020

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190024361659

Kenmerk
WNB/2020/023.toek